

Scénář k rozhlasové reportáži - Anna Fassatiová

Strach paralyzuje, nebud'te loutkami

“Vážené súdružky, vážení súdruhovia, vážení hostia, rokovanie sedemnásteho zjazdu KSČ dospelo k záveru. Nech žije KSČ” (potlesk)

“My jsme vždycky říkali, že v rámci toho komunismu se musejí dělat věci, které jakoby to nasměrují jiným směrem. My například jsme dělali hodně výstav nebo přednášky a takové věci, a když jich děláte víc, najednou se dostanete do hledáčku a najednou začne chodit to StB. Přitom jsme to tak nemysleli jako úplně, ale oni vám to z toho vytvoří.”

Říká Anna Fassatiová o období, kdy s manželem založili v 80. letech 20. století v Banské Bystrici Galérii F. Umožnili tak vystavovat fotografie zakázaných autorů, například Bohdana Holomíčka, Jindřicha Štreita a Dušana Šimánka. V galerii se konala i výstava věnovaná polskému opozičnímu dělnickému hnutí Solidarita. Na její vernisáži došlo k situaci, která dobře ilustruje pokrytectví minulého režimu.

“Na to otevření my jsme si museli pozvat, protože to bylo oficiálně, jako tajemníka z krajského národního výboru, pak tam byl církevní tajemník a další a další, a teďka když se dělaly fotky, oni to teda otevřeli jakože, že že vlastně nebyly ty fotky nějaké závadné, a když se mělo fotografovat, tak ti všichni papaláši ustoupili a zůstal tam jako manžel sám. A pak tu výstavu jako nechali dejme tomu dva dni a zavřeli, něco si vymysleli, že není. Ale jakože hráli to, že i dovolujou, ale že i ne.”

Po zákazu Galérie F se manželé Fassatiovi koncem 80. let přestěhovali na Benešovsko. Po pádu komunistického režimu založili v Benešově Muzeum umění. I s omezenými finančními prostředky z něj postupně vybudovali uznávanou kulturní instituci.

“Byla to nádhera, že se to takhle tady povedlo. Nakonec vlastně nás pohltilo tady to muzeum. Byla to doba, kdy mu schválili to muzeum s minimálním platem na půl roku, protože nevěděli, jestli bude nutné dát peníze na čističku, na chodníky. A pak se nás zastalo spousta lidí. Víte a my, když jsme založili tohleto muzeum, celá ta filozofie byla ta, aby lidi po návštěvě muzea odcházeli trošku změněný.”

Situace v Benešově se změnila po politickém převratu na radnici v roce 2016. Anna Fassatiová se ocitla pod politickým tlakem. Jeho cílem byla změna vedení galerie. V následujícím roce podala výpověď. Díky svému životnímu přístupu v ní ale nezůstává žádná zloba ani křivda a spíše než cokoliv jiného je pro ni důležitá její vlastní vnitřní svoboda. Paní Fassatiová si pro svůj život zvolila cestu nepodléhat strachu.

“Nebát se, protože strach paralyzuje, to to můžu dokolečka opakovat, strach, strach je strašný nepřítel člověka, když se bojíte, a i zbytečně se bojíte předem, protože ta situace bude stejně jinak. Nebojte se a jděte do těch věcí s takovou odvahou. S odvahou nebát se říci ten svůj názor, protože pak ten strach vás jako dostává do takové polohy, že neděláte, co byste chtěli a pak jste jenom loutkami.”